
U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 10 września 1992 r.

**o stanowisku Senatu w sprawie ustawy o zmianie
Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 30 lipca 1992 r. ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, postanawia zawiadomić Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, że nie wnosi zastrzeżeń do tej ustawy.

MARSZAŁEK SENATU

/ - /

August CHEŁKOWSKI

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 11 września 1992 r.

**o stanowisku Senatu w sprawie Ustawy Konstytucyjnej o wzajemnych
stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą
Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 1 sierpnia 1992r. Ustawy Konstytucyjnej o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym, zgłasza propozycję dokonania w niej następujących zmian:

- 1) w art.1 wyrazy "wymiaru sprawiedliwości" zastępuje się wyrazami "władzy sądowniczej";
- 2) art.3 otrzymuje brzmienie:
 - "Art.3.1. Sejm składa się z 460 posłów wybieranych w wyborach wolnych, powszechnych, równych, bezpośrednich, w głosowaniu tajnym.
 2. Senat składa się ze 100 senatorów wybieranych w województwach na okres kadencji Sejmu w wyborach wolnych, powszechnych, bezpośrednich, w głosowaniu tajnym."
- 3) w art.4:
 - a) w ust.1 wyraz "wyborów" zastępuje się wyrazami "pierwszego posiedzenia",
 - b) ust.2 otrzymuje brzmienie:
 - "2. Prezydent zarządza wybory do Sejmu i Senatu w dzień wolny od pracy, przypadający w ciągu miesiąca poprzedzającego upływ kadencji.",
 - c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 - "3. Sejm i Senat mogą zostać rozwiązane mocą uchwały Zgromadzenia Narodowego podjętej większością 2/3 głosów ustawowej liczby członków Zgromadzenia.",
 - d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
 - "5. W dniu ogłoszenia uchwały Zgromadzenia Narodowego lub zarządzenia Prezydenta o rozwiązaniu Sejmu i Senatu kończy kadencję Sejm i Senat.",
 - e) w ust.6 wyrazy "na niedzielę, przypadającą" zastępuje się wyrazami "w dzień wolny od pracy, przypadający";
- 4) w art. 9 ust. 2 wyraz "miesiąca" zastępuje się wyrazami "30 dni":

5) art. 11 otrzymuje brzmienie:

"Art.11. Sejm może powołać komisję dla zbadania określonej sprawy z prawem przeszukiwania w trybie Kodeksu postępowania karnego osób przez nią wezwanych.";

6) w art.15 ust.3 zdanie drugie skreśla się;

7) w art.16:

a) dodaje się nowy ust.2 w brzmieniu:

"2. Projekt ustawy wniesiony jako pilny Sejm powinien uchwalić lub odrzucić w terminie 30 dni od dnia wniesienia.",

b) ust. 3 skreśla się, a dotychczasowy ust. 2 oznacza się jako ust. 3;

8) w art. 17:

a) w ust. 2 wyraz "miesiąca" zastępuje się wyrazami "30 dni", a w zdaniu drugim po wyrazach "30 dni" dodaje się wyrazy "od dnia przekazania",

b) ust. 3 skreśla się,

c) w dotychczasowym ust. 4 oznaczonym jako ust. 3 wyrazy "bezwzględną większością" zastępuje się wyrazami "większością 2/3";

9) w art.18 w ust. 2 wyraz "chwili" zastępuje się wyrazem "dnia";

10) w art. 19 ust.2 pkt 2 wyrazy "przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby senatorów" skreśla się;

11) w art.21 ust.4 wyrazy "odpowiadającego wymaganiom prawa budżetowego" skreśla się;

12) w art.22 ust.2 wyrazy "Najwyższej Izby Kontroli przedstawionej przez jej Prezesa" zastępuje się wyrazami "przedstawionej przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli";

13) w art.23:

a) w ust.2 wyrazy "przedmiot regulacji oraz okres obowiązywania upoważnienia" zastępuje się wyrazami "zakres upoważnienia oraz okres jego obowiązywania",

b) ust.3 otrzymuje brzmienie:

"3. W czasie obowiązywania ustawy o upoważnieniu Rady Ministrów do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy inicjatywa ustawodawcza w zakresie, o którym mowa w ust. 2 przysługuje wyłącznie Radzie Ministrów.",

c) w ust.4 wyrazy "wolności osobistych obywateli, ich praw politycznych" zastępuje się wyrazami "wolności i praw osobistych obywateli, ich wolności i praw politycznych";

14) w art.25 ust.2 i 3 skreśla się, a dotychczasowy ust.4 oznacza się jako ust.2;

15) art.26 skreśla się;

16) dotychczasowy art.28 otrzymuje brzmienie:

"Art. 28. 1. Sejm i Senat łączą się w Zgromadzenie Narodowe w celu:

- 1) stwierdzenia ważności wyboru i przyjęcia przysięgi od nowo wybranego Prezydenta,
- 2) uznania trwałej niezdolności Prezydenta do sprawowania urzędu ze względu na stan zdrowia,
- 3) rozpatrzenia sprawy postawienia Prezydenta w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu,
- 4) podjęcia uchwały o rozwiązaniu Sejmu i Senatu.

2. Zgromadzenie Narodowe zwołuje i przewodniczy mu Marszałek Sejmu, a w jego zastępstwie – Marszałek Senatu.";

17) w dotychczasowym art.29 ust.2 wyrazy "i traktatów" skreśla się;

18) w dotychczasowym art.30:

- a) w ust. 2 po wyrazach "w wyborach" dodaje się wyraz "wolnych",
- b) w ust.3 w zdaniu trzecim wyrazy "ilość głosów" zastępuje się wyrazami "liczbę ważnie oddanych głosów",
- c) w ust.4 wyraz "wybierany" zastępuje się wyrazem "wybrany",
- d) w ust.5 wyrazy "do Sejmu" skreśla się;

19) dotychczasowy art. 31 ust.1 otrzymuje brzmienie:

"1.Prezydent obejmuje urząd po złożeniu wobec Zgromadzenia Narodowego przysięgi następującej treści:

"Obejmując z woli Narodu urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej uroczycie przysięgam, że dochowam wierności postanowieniom Konstytucji, będę strzegł niezłomnie godności Narodu, niepodległości i bezpieczeństwa Państwa, a także, że dobro Ojczyzny oraz pomyślność obywateli będą dla mnie zawsze najwyższym nakazem. Tak mi dopomóż Bóg."

Przysięga może być złożona również bez formuły religijnej.";

- 20) w dotychczasowym art.32 wyrazy "należć do składu Sejmu lub Senatu" zastępuje się wyrazami "być posłem lub senatorem";
- 21) w dotychczasowym art.33 ust.3 skreśla się;
- 22) w dotychczasowym art.34 ust.2 otrzymuje brzmienie:
"2. Ratyfikacja i wypowiedzenie umów międzynarodowych zmieniających granice państwa, sojuszków obronnych oraz umów pociągających za sobą znaczne obciążenia finansowe państwa lub konieczność zmian w ustawodawstwie wymaga zgody wyrażonej w ustawie.";
- 23) w dotychczasowym art.35 zdanie drugie skreśla się;
- 24) w dotychczasowym art.36 ust.3 otrzymuje brzmienie:
"3. Prezydent na okres wojny mianuje i zwalnia Naczelnego Wodza.";
- 25) w dotychczasowym art.38:
a) w ust.1 po wyrazach "za zgodą Sejmu" dodaje się wyrazy "i Senatu",
b) ust.3 otrzymuje brzmienie:
"3. W okresie trwania stanu wyjątkowego nie mogą być zmieniane ustawy konstytucyjne, ordynacje wyborcze, zasady ustroju i właściwości sądów.";
- 26) w dotychczasowym art.40 treść oznacza się jako ust.1 i dodaje się nowy ust.2 w brzmieniu:
"2. Prezydentowi przysługuje prawo obecności i przemawiania na posiedzeniach Sejmu i Senatu.";
- 27) w dotychczasowym art. 48 pkt 12 otrzymuje brzmienie:
"12) powoływania i odwoływania Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i prezesów Sądu Najwyższego,";
- 28) w dotychczasowym art.49 ust.1 otrzymuje brzmienie:
"1. Prezydent może powołać ministrów stanu do reprezentowania go w sprawach związanych z wykonywaniem jego uprawnień.";
- 29) w dotychczasowym art.51 ust.3 dodaje się zdanie drugie: "Art.50 ust.2 i 3 stosuje się odpowiednio.";
- 30) w dotychczasowym art. 52 ust.2 wyraz "państwowej" zastępuje się wyrazem rządowej";

- 31) w dotychczasowym art.54 ust.1 pkt 4 na końcu zdania kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy "powołani w trybie art.58–63.";
- 32) w dotychczasowym art.56 ust.2 wyraz "państwowej" zastępuje się wyrazem "rządowej";
- 33) w dotychczasowym art.57 ust.1 skreśla się, a dotychczasowe ust. 2–4 oznaczają się jako ust. 1–3;
- 34) w dotychczasowym art.58 ust.1 otrzymuje brzmienie:
"1. Prezydent desygnuje kandydata na Prezesa Rady Ministrów i na jego wniosek powołuje Radę Ministrów, w ciągu 14 dni od pierwszego posiedzenia Sejmu lub przyjęcia dymisji Rady Ministrów. Powołanie przez Prezydenta Prezesa Rady Ministrów następuje wraz z powołaniem Rady Ministrów.";
- 35) dotychczasowy art.64 otrzymuje brzmienie:
"Art.64. Prezes Rady Ministrów i ministrowie składają przysięgę wobec Prezydenta następującej treści:
"Obejmując urząd Prezesa Rady Ministrów (ministra) uroczyście przysięgam, że dochowam wierności postanowieniom Konstytucji, a dobro Ojczyzny oraz pomyślność obywateli będą dla mnie zawsze najwyższym nakazem. Tak mi dopomóż Bóg."
Przysięga może być złożona również bez formuły religijnej.";
- 36) w dotychczasowym art.70 ust.1 wyraz "państwowej" zastępuje się wyrazem "rządowej";
- 37) dotychczasowy art.72 otrzymuje brzmienie:
"Art.72.1. Jednostki samorządu terytorialnego wykonują w ramach ustaw zadania publiczne związane z zaspokajaniem zbiorowych potrzeb mieszkańców, z wyłączeniem zadań zastrzeżonych ustawowo na rzecz innych podmiotów.
2. Jednostki samorządu terytorialnego wykonują przysługujące im zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.
3. Samodzielność jednostek samorządu terytorialnego podlega ochronie sądowej.
4. W zakresie uregulowanym ustawami jednostki samorządu terytorialnego wykonują zadania administracji rządowej. W tym celu zostają wyposażone w odpowiednie środki finansowe.";

38) dotychczasowe art. 27–72 oznacza się jako art. 26–71;

39) dodaje się nowy art.72 w brzmieniu:

"Art.72.1. Jednostki samorządu terytorialnego realizują zadania za pośrednictwem swoich organów stanowiących i wykonawczych, swobodnie określając w granicach ustaw swoje struktury wewnętrzne.

2. Wybory do organów stanowiących są wolne, powszechne, bezpośrednie, równe i odbywają się w głosowaniu tajnym.";

40) art.73–76 otrzymują brzmienie:

"Art.73. Mieszkańcy mogą podejmować rozstrzygnięcia w drodze referendum. Warunki i tryb przeprowadzenia referendum określa ustawa.

Art.74. Dochody jednostek samorządu terytorialnego pochodzą ze źródeł określonych przez ustawę i uzupełniane są przez subwencje i dotacje z budżetu państwa.

Art.75. Nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego określa ustawa.

Art.76. Zasady zrzeszania się jednostek samorządu terytorialnego oraz reprezentowania ich interesów wobec władz państwowych określa ustawa.";

41) w art.78 wyrazy "oraz rozdziałów 8–11" zastępuje się wyrazami ", rozdziałów 8, 9 z wyjątkiem art.94 oraz rozdziałów 10–11".

MARSZAŁEK SENATU

/ - /

August CHEŁKOWSKI

UZASADNIENIE

Uchwalona przez Sejm w dniu 1 sierpnia 1992 r. Ustawa Konstytucyjna o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym nie rozwiązuje, zdaniem Senatu, podstawowych problemów w przedmiocie wzajemnych stosunków między władzą ustawodawczą i wykonawczą, zawiera nadto szereg błędów legislacyjnych. Mając na uwadze szczególną rangę Ustawy Konstytucyjnej Senat zgłosił propozycję dokonania w niej szeregu zmian.

Ustawa Konstytucyjna określa nie tylko relacje między władzą ustawodawczą i wykonawczą, ale również między Sejmem i Senatem jako organami władzy ustawodawczej. Uznając dominację Sejmu w zakresie tworzenia prawa, brak jest, zdaniem Senatu, uzasadnienia dla deprecjacji pozycji Senatu. Z tego względu zaproponowane przez Senat zmiany (art.17 ust.2 i 3, art.38 ust.1) z jednej strony przywracają pozycję, którą Senat posiadał pod rządami Konstytucji z 1952r., nie naruszając w niczym pozycji Sejmu, z drugiej zaś strony mają na celu uporządkowanie zapisów konstytuujących Sejm i Senat (art.3 i art.4). Dzięki proponowanym zmianom Senat stanie się pełnoprawnym organem władzy ustawodawczej.

Senat zaproponował także nadanie w Ustawie Konstytucyjnej większej rangi Zgromadzeniu Narodowemu poprzez wprowadzenie definicji i określenie jego kompetencji (art.28).

Zdaniem Senatu przepisy dotyczące Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej również wymagały kilku zmian. Uznając, że Prezydent jest najwyższym przedstawicielem Państwa w stosunkach międzynarodowych, sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie stosunków zagranicznych, trudno znaleźć uzasadnienie dla zapisu w art.33 ust.3. Senat nadto proponuje zapisanie w Ustawie Konstytucyjnej prawa Prezydenta do obecności w Sejmie i Senacie, co jest praktyką, oraz prawa do przemawiania na posiedzeniach obu izb (art.40 ust.2).

Senat zaproponował zmianę brzmienia art.49 ust.1 uznając, że katalog kompetencji tam wymieniony jest nieprawidłowy. Poprawka do art.51 ust.3 ma na celu wypełnienie luki w okresie, gdy urząd Prezydenta ulega zawieszeniu.

W odniesieniu do Rady Ministrów proponuje się dokonanie dwóch zmian. Pierwsza w art.54 ust.1 pkt 4 ma na celu wyraźne zapisanie jednolitego tworzenia całego składu Rady Ministrów. Druga zmiana (art.57 ust.1) umożliwi powoływanie ministrów bez teki.

Najwięcej zmian Senat zaproponował do rozdziału dotyczącego samorządu terytorialnego. Wprowadza się zapis pozwalający na łatwiejszą ochronę interesów gmin w sporze z administracją rządową, precyzyjnie określając charakter zadań wykonywanych przez samorząd.

Proponuje się wprowadzenie jako normy konstytucyjnej, sądowej ochrony samodzielności jednostek samorządu terytorialnego oraz identycznych zasad prawa wyborczego jak do obydwu Izb parlamentu. Zmiana brzmienia art.73–76 ma na celu urealnienie norm konstytucyjnych w zakresie referendum, systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego, nadzoru nad nimi oraz zasad ich zrzeszania się i reprezentacji. Ponieważ w chwili obecnej istnieje tylko najniższy szczebel samorządu nie wydaje się celowym tak daleko idące zawężanie pola dla przyszłych reform w tej dziedzinie.

Z punktu widzenia legislacyjnego koniecznym było dokonanie szeregu poprawek mających na celu ujednoczenie siatki pojęciowej zarówno w ramach całej ustawy (art.4 ust.6, art.9 ust.2, art.18 ust.2) jak i w obrębie poszczególnych artykułów (art.17.ust.2, art.19 ust.2 pkt 2), a także zrezygnowanie z szeregu przepisów mających charakter norm regulaminowych (art.16 ust.3, art.25 ust.2 i 3), bądź nie mających charakteru konstytucyjnego (art.35). Nadto należało sprostować błędy językowe (art.22 ust.2, art.32) i oczywiste błędy pojęciowe (art.52 ust.2, art.56 ust.2, art.70 ust.1).

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 11 września 1992 r.

o stanowisku Senatu w sprawie ustawy o orderach i odznaczeniach

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 30 lipca 1992 r. ustawy o orderach i odznaczeniach, zgłasza propozycję dokonania w niej następujących zmian:

- 1) W art.2 ust.4 wyrazy "Naczelny Dowódca Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej" zastępuje się wyrazami "Naczelny Wódz".
- 2) Art. 5 skreśla się.
- 3) W dotychczasowym art. 9:
 - a) w ust.1 pkt 1 po wyrazach: "wzory rysunkowe" dodaje się wyraz "odznak",
 - b) w ust.2 po wyrazach: "okoliczności noszenia" dodaje się wyraz "odznak".
- 4) W dotychczasowym art.10 dodaje się ust.3 w brzmieniu:

"3. Przywraca się łańcuch Orderu Orła Białego i tradycję jego używania."
- 5) Dotychczasowy art.20 otrzymuje brzmienie:
 - "1. Na czele Orderu Orła Białego, Orderu Wojennego Virtuti Militari i Orderu Odrodzenia Polski stoją Kapituły.
 2. Kapituła stoi na straży honoru orderu, dla którego została ustanowiona."
- 6) W dotychczasowym art.30 ust.1 wyrazy "zakładów pracy," skreśla się.
- 7) W dotychczasowym art.33:
 - a) ust.1 otrzymuje brzmienie:

"Odznaki orderów i odznaczeń wręcza Prezydent."
 - b) w ust.2 wyrazy "Ordery i odznaczenia w imieniu Prezydenta mogą wręczać osoby uprawnione do występowania do Prezydenta z wnioskami o ich nadanie oraz ich zastępcy, a także:" zastępuje się wyrazami: "Odznaki orderów i odznaczeń w imieniu Prezydenta mogą wręczać osoby uprawnione do występowania do Prezydenta z wnioskami o nadanie orderów i odznaczeń oraz ich zastępcy, a także:",
 - c) w ust.3 po wyrazach: "do wręczenia" dodaje się wyraz: "odznak".

-
- 8) W dotychczasowym art.34 po wyrazach: "Akt wręczenia" dodaje się wyraz: "odznak".
 - 9) W dotychczasowym art.35 ust.1 po wyrazach: "przed wręczeniem jej" dodaje się wyraz: "odznaki".
 - 10) W dotychczasowym art.36 ust.1 po wyrazach: "opinii wnioskodawcy," dodaje się wyrazy: "a w przypadku pozbawienia orderu – po zasięgnięciu opinii odpowiedniej Kapituły,".
 - 11) W dotychczasowym art.37 wyraz: "znaków" zastępuje się wyrazem: "odznak".
 - 12) Dotychczasowe art.6–38 otrzymują oznaczenie 5–37.

MARSZAŁEK SENATU

/-/

August CHEŁKOWSKI

UZASADNIENIE

Senat w całości akceptuje nowy system orderów i odznaczeń ustanowiony przez Sejm ustawą z dnia 30 lipca 1992 r. Dlatego też proponuje wprowadzenie do tej ustawy jedynie takich zmian, które system ten osadzają jeszcze bardziej w tradycji historycznej, a zapisy ustawy czynią bardziej poprawne legislacyjnie.

Te zmiany to:

1. wprowadzenie określenia "Naczelnego Wodza" zamiast "Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych RP". Zmiana ta jest zgodna z poprawką zaproponowaną przez Senat do ustawy konstytucyjnej uchwalonej przez Sejm w dniu 1 sierpnia 1992 r.;
2. uznanie, iż wręcza się i nosi odznaki orderów i odznaczeń, a nie ordery i odznaczenia, co spowodowało konieczność sporządzenia poprawek do art. 9, 33, 34, 35 i 37;
3. przywrócenie Łańcucha, związanego historycznie z Orderem Orła Białego, jako atrybutu Wielkiego Mistrza tego orderu;
4. wprowadzenie obowiązku opiniowania wniosku o pozbawienie orderu przez odpowiednią Kapitułę.

Senat uznał też, iż w powstającym systemie gospodarczym, gdzie dominować ma prywatna własność, przyznawanie zakładom pracy prawa wnioskowania o nadanie orderu lub odznaczenia nie jest uzasadnione. Prawo to mogą wykonywać bowiem związki zawodowe lub organizacje społeczne.

Senat postanowił też zaproponować wykreślenie art. 5 uważając, że przepis, który zakazuje określonego działania lub zachowania, powinien być zaopatrzony w odpowiednią sankcję. W przeciwnym razie przepis taki nie ma racji bytu, stając się zakazem iluzorycznym.

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 11 września 1992 r.

o stanowisku Senatu w sprawie ustawy
Przepisy wprowadzające ustawę o orderach i odznaczeniach,
uchylające przepisy o tytułach honorowych
oraz zmieniające niektóre ustawy

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 30 lipca 1992 r. ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o orderach i odznaczeniach, uchylające przepisy o tytułach honorowych oraz zmieniające niektóre ustawy, zgłasza propozycję dokonania w niej następującej zmiany:

W art. 7 ust. 1 pkt 1 wyrazy: ", "Medalu Zwycięstwa i Wolności 1945 r." "skreśla się.

MARSZAŁEK SENATU

/ - /

August CHEŁKOWSKI

UZASADNIENIE

Senat, rozpatrując uchwaloną przez Sejm w dniu 30 lipca 1992 r. ustawę, uznał za niecelowe dalsze nadawanie Medalu Zwycięstwa i Wolności 1945 r. Medal ten bowiem upamiętnia wydarzenia, które z jednej strony przyniosły zwycięstwo nad faszyzmem hitlerowskim, z drugiej jednak – uzależniły Polskę od innego totalitaryzmu.

Nie można więc dalej utrzymywać fikcji, iż Państwo Polskie oraz jego obywatele uzyskali w 1945 r. rzeczywistą wolność. Dlatego też skreślając wspomniany medal z treści art. 7 ust. 1 pkt 1 Senat przyjął, iż podzieli on los kilku innych odznaczeń ustanowionych ustawą z dnia 17 lutego 1960 r. o orderach i odznaczeniach, tzn. jego nadawanie zostanie zakończone z dniem wejścia w życie ustawy wspomnianej na wstępie.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 11 września 1992 r.

**o stanowisku Senatu w sprawie ustawy
o zmianie ustawy o izbach gospodarczych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 30 lipca 1992 r., ustawy o zmianie ustawy o izbach gospodarczych, postanawia zawiadomić Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, że nie wnosi zastrzeżeń do tej ustawy.

MARSZAŁEK SENATU

/ - /

August CHEŁKOWSKI

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 11 września 1992 r.

**o stanowisku Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy
o podatku dochodowym od osób fizycznych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 1 sierpnia 1992 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, zgłasza propozycję odrzucenia tej ustawy.

MARSZAŁEK SENATU

/ - /

August CHEŁKOWSKI

UZASADNIENIE

Proponując odrzucenie ustawy z dnia 1 sierpnia 1992 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych Senat uznał, że zawarte w niej zmiany w stopniu niewielkim wpłyną na wysokość podatku od osób o niskich i średnich dochodach, w sposób zaś wyraźny zmniejszą obciążenie podatkowe osób o dochodach wysokich.

Biorąc pod uwagę istniejące regulacje ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych dotyczące alimentów na rzecz dzieci (nie będących przychodami w rozumieniu art. 20) oraz zasiłków rodzinnych i wychowawczych (zwolnionych od podatku dochodowego – art. 21 ust. 1 pkt 8), Senat stanął na stanowisku, iż przepisy prawa podatkowego nie są materia właściwą dla rozwiązań mających na celu stworzenie finansowej ulgi osobom samotnie wychowującym dzieci, tym bardziej że ulga taka dotyczyłaby automatycznie również osób o wysokich dochodach. Miejscem właściwym dla określania zakresu i form pomocy dla osób o niskich i średnich dochodach, wychowujących samotnie dzieci, są przepisy o pomocy społecznej.

Dodanie ust. 4 i 5 w art. 6 stawiałoby osoby samotnie wychowujące dzieci w sytuacji uprzywilejowanej w stosunku do małżonków między którymi nie istnieje wspólność majątkowa, a którzy tworzą wraz z dziećmi rodzinę pełną, nadto przepisy prawa podatkowego stawałyby w lepszej sytuacji osoby pozostające w konkubinacie od osób pozostających w związku małżeńskim, w którym między małżonkami nie istnieje wspólność majątkowa.

Zajmując stanowisko Senat wziął również pod uwagę negatywne skutki ustawy z 1 sierpnia 1992 r. dla budżetu państwa.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 11 września 1992 r.

**o stanowisku Senatu w sprawie zmiany ustawy
o opodatkowaniu wzrostu wynagrodzeń**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 1 sierpnia 1992 r. ustawy o zmianie ustawy o opodatkowaniu wzrostu wynagrodzeń, zgłasza propozycję dokonania w niej następujących zmian:

- 1) W art.1 pkt 1, lit.d otrzymuje brzmienie:
"d) dodaje się pkt 14, 15, i 16 w brzmieniu:
 - 14) spółek wodnych, wodno-ściekowych i wodno-melioracyjnych oraz ich związków w odniesieniu do działalności statutowej, finansowanej ze składek członków oraz dotacji budżetowych,
 - 15) instytucji kultury i instytucji filmowych,
 - 16) kopalni soli "Wieliczka" i kopalni soli "Bochnia" w zakresie prowadzonych prac zabezpieczająco-remontowych, obsługi ruchu turystycznego i utylizacji wycieków podziemnych wód zasolonych."
- 2) W art.1 pkt 10 lit.a dwukrotnie użyty wyraz "ustalonego" zastępuje się dwukrotnie wyrazem "ustalonymi".
- 3) W art.1 pkt 16, w dodanym art.17c, ust.4 otrzymuje brzmienie:
"4. Jeżeli podatnik narusza zasady kształtowania wynagrodzeń, o których mowa w ust.1 i 2 lub nie realizuje terminowo zobowiązań wobec budżetu, dokonuje naliczenia i wpłaty podatku od wzrostu wynagrodzeń za cały rok podatkowy. Wymagalność podatkowa powstaje z chwilą niespełnienia warunków upoważniających do nienaliczania podatku od wzrostu wynagrodzeń."
- 4) Art.2 skreśla się.
- 5) W art.5 pkt 1, lit.b wyrazy "i art.2" skreśla się.
- 6) Dotychczasowe art.3-5 oznacza się jako art. 2-4.

MARSZAŁEK SENATU

/ - /

August CHEŁKOWSKI

UZASADNIENIE

Senat po rozpatrzeniu ustawy o zmianie ustawy o opodatkowaniu wzrostu wynagrodzeń w pkt 1, obok zmian natury redakcyjnej proponuje zwolnienie od "popiwku" kopalni soli "Wieliczka" i "Bochnia" w zakresie prowadzonych prac zabezpieczająco–remontowych, obsługi ruchu turystycznego i utylizacji wycieków podziemnych wód zasolonych.

Kopalnie te funkcjonują w oparciu o ustawę o przedsiębiorstwach państwowych i otrzymują dotacje z budżetu państwa na prowadzenie robót zabezpieczających. Następuje przepływ pieniądza z przedsiębiorstwa do budżetu w formie podatków, a następnie jako dotacji z budżetu do zakładu. Znaczny wzrost zagrożeń, szczególnie zagrożenia wodnego oraz szybko postępująca degradacja substancji zabytkowej kopalni wywołana działaniem wody i ciśnienia spowodowała natychmiastową konieczność zwiększenia tempa i zakresu prowadzonych prac zabezpieczających. Wiąże się to z potrzebą zmiany struktury zatrudnienia i zwiększenia tzw. załogi dołowej, co z kolei znacznie obciąża niską bazę funduszu prac i wywołuje skutki w postaci podatku od ponadnormatywnych wypłat od wzrostu wynagrodzeń. Utrzymanie w dalszym ciągu w "Wielicze" i "Bochni" obciążenia "popiwkiem" funduszu płac od wykonywanych robót zabezpieczających prowadzi do braku możliwości ratowania kopalni wymaganym potencjałem sił i środków co w/g ekspertów polskich i zachodnich doprowadzi do katastrofy zakład i miasto.

Zmiany 2, 3, 5 i 6 mają charakter redakcyjny.

Zmiana 4 ma na celu nieprzyznawanie ulg dla podatników eksportujących swoje wyroby i usługi. Podatek od wzrostu wynagrodzeń nie powinien być stymulatorem eksportu. Eksport powinien być kształtowany kursem walutowym, polityką celną, ulgami w podatku obrotowym, a nie podatkiem od płac.

Art.2 ustawy niesłusznie preferował jednostki handlowe specjalizujące się w eksporcie, gdzie i tak relacje zysku do wynagrodzeń były bardzo wysokie. Spowodowałoby to sprzeciwy kooperantów i dostawców, którzy na ten eksport pracują, natomiast nie korzystają z ulg, ponieważ bezpośrednio nie zbywają swoich towarów za granicę.

Ponadto wprowadzenie do ustawy o podatku od wzrostu wynagrodzeń ulg dla eksporterów spowoduje znaczne obniżenie wpływów budżetowych przyjętych w ustawie budżetowej.

U C H W A Ł A

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 12 września 1992 r.

o stanowisku Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 1 sierpnia 1992 r. ustawy o zmianie ustawy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia, zgłasza propozycję dokonania w niej następujących zmian w art.1:

1) pkt 12 otrzymuje brzmienie:

"12) w art.15:

a) ust.4 otrzymuje brzmienie:

4. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Ministrem Przemysłu i Handlu określa w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób znakowania środków spożywczych, używek i substancji dodatkowych dozwolonych, w opakowaniach jednostkowych przeznaczonych do obrotu,
- 2) inne dane dotyczące środka spożywczego lub używki, które ze względu na ochronę zdrowia ludzkiego, powinny być podane do wiadomości nabywcy.",

b) ust.5 skreśla się,

c) ust.6 oznacza się jako ust.5 i w ustępie tym wyrazy "i 5" skreśla się;"

2) pkt 16 otrzymuje brzmienie:

"16) w art.22 ust.3 otrzymuje brzmienie:

3. Organy służby weterynaryjnej nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej sprawują nadzór w zakresie ustalonym w ust. 2 nad przetwórstwem rybnym, nad warunkami sanitarnymi uzyskiwania mleka w gospodarstwach rolnych i hodowlanych oraz nad produkcją i obrotem środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego w jednostkach organizacyjnych lub miejscach, których rodzaje określają w drodze rozporządzenia Ministrowie Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.";

3) w pkt 20, w art.29 ust.1 otrzymuje brzmienie:

"1.Zakłady i instytucje, które w ramach swoich zadań zapewniają określonym grupom osób wyżywienie, są obowiązane ustalać – z uwzględnieniem obowiązujących norm finansowych i ustalonych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej racji pokarmowych – ilość środków spożywczych przypadających na poszczególne posiłki w danym dniu dla jednej osoby z podaniem ich wartości energetycznej i zawartości w nich składników odżywczych.";

4) w pkt 24 lit.a wyrazy "art.15 ust.4 i 5," skreśla się.

MARSZAŁEK SENATU

/-/

August CHEŁKOWSKI

UZASADNIENIE

Senat w zasadzie zgodził się z nowym brzmieniem art.15 ust.4 nadanym przez Sejm ustawą o zmianie ustawy warunkach zdrowotnych żywności i żywienia, uchwaloną w dniu 1 sierpnia 1992 r. Zdecydował jednak, że delegacja ustawowa do regulacji w drodze rozporządzenia sposobu znakowania środków spożywczych, używek i substancji dodatkowych dozwolonych w opakowaniach jednostkowych przeznaczonych do obrotu oraz podawania do wiadomości nabywcy innych danych dotyczących środka spożywczego lub używki, ze względu na ochronę zdrowia ludzkiego, powinna zawierać obowiązek porozumiewania się w tym zakresie z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Senat uznał wobec tego, że bezcelowa jest odrębna delegacja dla Ministra Przemysłu i Handlu ustanowiona w dotychczasowym art.15 ust.5 ustawy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia z 25 listopada 1970 r. (Dz.U. z 1970 r., Nr 29, poz.245). Przepisy o znakowaniu środków spożywczych, o których mowa w art.15 ust.4 muszą być jednolite dla wszystkich: producentów, handlowców, jednostek paczkujących czy rozlewających.

Poprawka do art.1 pkt.16 ustawy zmieniającej stanowi powrót do rozwiązań ustawy zmienianej, bowiem Senat nie znalazł podstaw do zmiany aktualnej sytuacji w zakresie sprawowania nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia poprzez rozszerzenie w tym zakresie uprawnień organów służby weterynaryjnej między innymi, ze względu na brak wystarczającego zaplecza w postaci laboratoriów badawczych.

Nowa treść ust. 1 do art.29 uchwalona przez Sejm budzi wątpliwości, dlatego należało poprawić jego redakcję.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 12 września 1992 r.

o stanowisku Senatu w sprawie ustawy
o zmianie ustawy o zatrudnieniu i bezrobociu

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 1 sierpnia 1992 r. ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i bezrobociu, zgłasza propozycję dokonania w niej następujących zmian:

1) w art.1 dodaje się nowy pkt.7 w brzmieniu:

"7) w art.30 ust.3 otrzymuje brzmienie:

"3. Rada Ministrów przyjmując jako podstawowe kryteria stopę bezrobocia i przewidywany jego wzrost określa w drodze rozporządzenia rejony administracyjne (gminy), zagrożone szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym, w których na podstawie odrębnych przepisów mogą być stosowane szczególne instrumenty ekonomiczno-finansowe i inne preferencje w celu ograniczenia bezrobocia i jego skutków. Rada Ministrów może we wszystkich lub niektórych z tych rejonów administracyjnych (gmin) wprowadzić w drodze rozporządzenia wydłużony okres pobierania zasiłków, określając równocześnie okres i dodatkowe warunki wymagane do wydłużonej wypłaty zasiłków."";

2) dotychczasowe pkt 7-11 otrzymują oznaczenie 8-12.

MARSZAŁEK SENATU

/ - /

August CHEŁKOWSKI

UZASADNIENIE

Uchwalona w dniu 1 sierpnia 1992 r. z przedłożenia rządowego ustawa o zmianie ustawy o zatrudnieniu i bezrobociu za cel podstawowy ma poprawę racjonalności jej funkcjonowania oraz oddziaływania na zmniejszanie skali problemu, jakim jest bezrobocie.

Podobny cel ma proponowane nowe brzmienie art.30 ust.3. Przepis ten oddawał w ręce Rady Ministrów jedynie pasywny środek walki z bezrobociem. Jest to mianowicie sterowanie okresem pobierania zasiłku w rejonach administracyjnych o szczególnie nasileniu bezrobocia. Proponuję oprócz wyżej wskazanego, upoważnienie dla Rady Ministrów, przyznanie jej nowych kompetencji pozwalających na aktywną walkę z bezrobociem. Pozwoli to na kreowanie odpowiedniej polityki dla tworzenia nowych miejsc pracy. Wymienione w przepisie "szczególne instrumenty ekonomiczno-finansowe i inne preferencje" skierowane w stronę pracodawców powinny być bardziej skuteczne, niż bierna wypłata zasiłków.

Wprowadzenie zapisu o rejonach administracyjnych i gminach pozwoli na stosowanie interwencjonizmu państwowego nawet w skali gminy, co pozwoli na uwzględnianie specyfiki problemu bezrobocia nawet na najniższym stopniu lokalności.

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 12 września 1992 r.

w sprawie łagodzenia skutków suszy w 1992 r.

Senat RP stwierdza, że przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 8 września 1992 r. rozwiązania w zakresie łagodzenia skutków suszy i zaproponowana na ten cel wielkość kredytów – są niewystarczające.

Oszacowano już, że na podtrzymanie produkcji rolnej w regionach objętych suszą niezbędne są specjalne kredyty wielokrotnie większe od przewidywanych przez Radę Ministrów.

Skutków klęski suszy nie zwalczy się środkami finansowymi pozostającymi w dyspozycji Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Dlatego Senat wzywa Rząd do uwzględnienia w projekcie zmian ustawy budżetowej na rok 1992 pilnej potrzeby uruchomienia specjalnych kredytów w wysokości odpowiadającej rzeczywistym rozmiarom klęski i wysokości odpowiadającej potrzebie zapewnienia Narodowi Polskiemu bezpieczeństwa żywnościowego.

MARSZAŁEK SENATU

/ - /

August CHEŁKOWSKI